

Vi gör studier möjligt.

Budgetunderlag 2022–2024

Utgiftsområde 13 – Jämställdhet och
nyanlända invandrares etablering,
1:3 Hemutrustningslån

CSN

Innehållsförteckning

Hemställen	3
1. Hemutrustningslån	4
1.1 Anslagsbelastning	5
1.2 Redovisning av inkomster	7

Hemställan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) hemställer för budgetåret 2022 att medel anvisas för följande anslag:

13 1:3 Hemutrustningslån

48 603 000 kronor

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar CSN budgetunderlag 2022 – 2024 för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering, 1:3 Hemutrustningslån.

Sundsvall den 24 februari 2021

Christina Forsberg
Generaldirektör

1. Hemustrustningslån

CSN svarar för tilldelning och återbetalning av hemustrustningslån. Bestämmelser finns i förordningen (1990:1361) om lån till hemustrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar. Anslaget 1:3 Hemustrustningslån belastas med utgifter för lån i enlighet med förordningen. Amorteringar ska redovisas mot inkomsttitel 4526 "Återbetalning av övriga lån" och räntor ska redovisas mot inkomsttitel 2394 "Övriga ränteinkomster".

Lånet är amorteringsfritt i två år, men det löper med ränta från första utbetalningsdagen. Räntan är avdragsgill i deklarationen. Återbetalning av lån ska ske inom 1–15 år beroende på skuldens storlek. Den som har betalningssvårigheter kan ansöka om anstånd med betalningen för ett kalenderår i taget. Det är också möjligt att få hela eller halva låneskulden efterskönt om låntagaren saknar betalningsförmåga på längre sikt. Det finns ingen övre åldersgräns för att få lån.

1.1 Anslagsbelastning

I budgetproposition (prop. 2020/21:1) utgiftsområde 13 har anslaget beräknats till 177,8 miljoner kronor för både 2022 och 2023.¹

Anslagsbelastningen åren framöver beror till största delen på beräknat antal kommunmottagna flyktingar, genomsnittsbelopp och i vilken utsträckning de väljer att ta lån.

I tabellen nedan redovisas den beräknade anslagsförbrukningen med nuvarande regler samt utfallet för 2020.

Anslagsförbrukning, tusen kronor, 2020 – 2024

Anslag	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
1:3 Hemutrustningslån (Ramanslag)	38 877	39 766	48 603	58 029	59 502
Anslagspost 1	38 877	39 766	48 603	58 029	59 502

För 2020 tilldelades CSN 126,6 miljoner kronor för lån till hemutrustning. Utfallet 2020 blev 38,9 miljoner kronor, vilket är 87,7 miljoner kronor lägre än vad som tilldelats.

I CSN:s antaganden om anslagsförbrukningen för perioden 2021 – 2024 beräknas volymerna för tilldelningen i syfte att fastställa antalet nya lån. Prognosen grundas på en beräkning av antalet kommunmottagna flyktingar som Migrationsverket lämnat till CSN. I prognosen utgår CSN från Migrationsverkets alternativa beräkning med en återgång till ordinarie utlänningslag och tillgängliga förvaltningsmedel.

Antagande om kommunmottagna flyktingar, antal, 2020 – 2024

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Antal kommunmottagna flyktingar	13 828	13 500	16 500	19 700	20 200

Migrationsverkets prognoser på antal kommunmottagna har minskat vid de senaste prognostillfällena, vilket främst beror på en sänkt prognos för inresta anhöriga till före detta asylsökande.

Den 1 januari 2021 upphävde CSN ett allmänt råd som reglerade hur handläggarna skulle bedöma om en bostad var möblerad eller omöblerad. Ändringen genomfördes eftersom CSN uppmärksammat att det allmänna råd som reglerade hur bedömningen av vilket behov av hemutrustningslån som en låntagare hade innehöll skrivningar som kunde leda till felaktiga bedömningar. CSN har för avsikt att löpande följa hur denna förändring påverkar handläggningen.

CSN arbetar sedan en tid tillbaka med att utveckla systemstödet för administration av hemutrustningslån. Det kommer skapa en stabil plattform som man kan bygga vidare på långsiktigt. Genom att utveckla systemstödet får vi också ett mer rättssäkert system som är lättare att förvalta. Arbetet följer plan och beräknas leverera ny funktionalitet i delleveranser under perioden 2020 – 2022. Under 2020 genomfördes två delleveranser med inriktning på tekniska lösningar. Planerade delleveranser för 2021 kommer inverka positivt på handläggningen inom återbetalningsområdet.

¹ Avrundade siffror. Detta gäller i hela dokumentet.

I regleringsbrevet för 2020 fick CSN i uppdrag att beskriva och analysera hur ordningen med lånekontaktpersoner inom hemutrustningslån fungerar. I uppdraget ingick även att analysera förutsättningar för CSN att själv informera, guida och svara på frågor om hemutrustningslån samt redogöra för alternativa lösningar. Uppdraget har redovisats i en rapport till regeringen i december 2020². CSN bedömer på längre sikt att Statens servicecenter är den aktör som bäst kan möta kundernas behov av information och stöd vid ansökan av hemutrustningslån. CSN ser även ett behov att anpassa ansökningsprocessen för de kunder som önskar ansöka om lån utan stöd av lånekontaktperson. Förslaget berör CSN:s information och IT-system, vilket innebär att anpassningarna behöver planeras utifrån myndighetens samlade behov av utveckling. På kort sikt bedömer CSN att kommunerna är den aktör som bäst kan möta kundernas behov av stöd i ansökningsprocessen. Berörda aktörer upplever idag att uppdraget, ansvaret och rollen som lånekontaktperson är otydligt. Av den orsaken ser CSN ett behov av utvecklad samverkan. CSN föreslår att servicekontorens och kommunernas uppdrag förtydligas i förordning (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och andra utlänningar. I slutredovisningen³ av den statliga utredningen om hur de statliga servicekontoren kan utvecklas, som presenterades i december, föreslås att samverkan bör initieras avseende viss allmän service mellan Statens servicecenter och CSN. Utredningen föreslår vidare att regeringen ska ge Statens servicecenter och CSN i uppdrag att utreda hur den konkreta samverkan bör utformas.

Avgiftsinkomster, tusen kronor, 2020 – 2024

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Inbetalda avgifter	7 466	7 465	6 958	6 274	5 714
Uppläggningsavgifter	655	760	929	1 109	1 137
Totalt	8 121	8 225	7 887	7 383	6 851

Avgifter för verksamhetsområdet Hemutrustningslån redovisas, liksom CSN:s övriga avgifter mot inkomsttitel. Dessa avgifter beräknas uppgå till 8,2 miljoner kronor för 2021. Att de inbetalda avgifterna beräknas minska de kommande åren beror på att antalet låntagare minskar som en följd av att färre har ansökt och beviljats hemutrustningslån de senaste åren.

Låntagarnas kapitalskuld, tusen kronor, 2020 – 2024

	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
Ingående balans	993 800	844 732	717 349	625 940	554 281
Utlåning	38 877	39 766	48 603	58 029	59 502
Amorteringar	-172 813	-151 506	-125 539	-116 103	-108 378
Efterskänkning	-15 133	-15 643	-14 474	-13 584	-12 878
Utgående balans	844 732	717 349	625 940	554 281	492 527

² Lånekontaktpersoner, uppdrag i 2020 års regleringsbrev, ADM/2019:632

³ En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning, DS 2020:29

Prognosen för perioden 2021 – 2024 som avser amorteringar och efterskänkning har justerats med hänsyn till utfallet 2020. Det råder en viss osäkerhet i bedömningen av betalningsviljan och betalningsförmågan hos låntagarna.

Kravhanteringen har sammantaget medfört att låntagarna betalat in 24,5 miljoner kronor av obetalda skulder och avgifter under 2020. Antalet ansökningar om betalningsföreläggande till Kronofogdemyndigheten beräknas vara fortsatt högt för planeringsperioden 2021 – 2024. Många låntagare har antingen saknad eller ofullständig adress i Sverige eller saknad adress utomlands. Antalet lån där CSN saknar adress till låntagaren var 4 100 under 2020. Det motsvarar 7 procent av lånen. Reserveringar för låneförluster avseende låntagarnas kapitalskuld uppgår till 485,8 miljoner kronor för 2020.

I tabellen nedan framgår den utveckling av räntan som CSN beräknat.

Upplåningsränta hos Riksgäldskontoret och ränta på hemutrustningslån, 2020 – 2024

År	Riksgäldskontoret	Hemutrustningslån	
2020	0,24	1,74	Fastställd
2021	0,08	1,58	Fastställd
2022	0,00	1,50	Prognos
2023	0,00	1,50	Prognos
2024	0,20	1,70	Prognos

1.2 Redovisning av inkomster

Prognosen för perioden 2021 – 2024 som avser det återbetalda beloppet för räntor och kapital har justerats med hänsyn till utfallet 2020. Det återbetalda beloppet för kapitaliserad och löpande ränta följer liksom tidigare Riksgäldskontorets ränteutveckling. Många låntagare har fått anstånd under flera år, vilket gör den upplupna räntan svårare att beräkna eftersom den baseras på ett flertal olika räntesatser.

Redovisning av inkomster, tusen kronor, 2020 – 2024

Inkomstkälla	2020 Utfall	2021 Prognos	2022 Beräknat	2023 Beräknat	2024 Beräknat
2394 (Övriga ränteinkomster)					
302 Hemutrustningslån	22 319	18 960	15 110	12 550	11 832
– inbetalningar kapitaliserad ränta	4 824	4 439	3 764	3 395	3 519
– inbetalningar upplupen ränta	7 887	4 941	3 139	1 656	464
– inbetalningar löpande ränta	9 608	9 580	8 207	7 499	7 849
4526 (Återbetalning av övriga lån)					
008 Hemutrustningslån	172 813	151 506	125 539	116 103	108 378
– återbetalning av lån	172 813	151 506	125 539	116 103	108 378

Vi gör studier möjligt.